

Олешки досі під окупацією / фото УНІАН

"Ні жити, ні померти": тяжкі реалії заблокованих росіянами Олешок

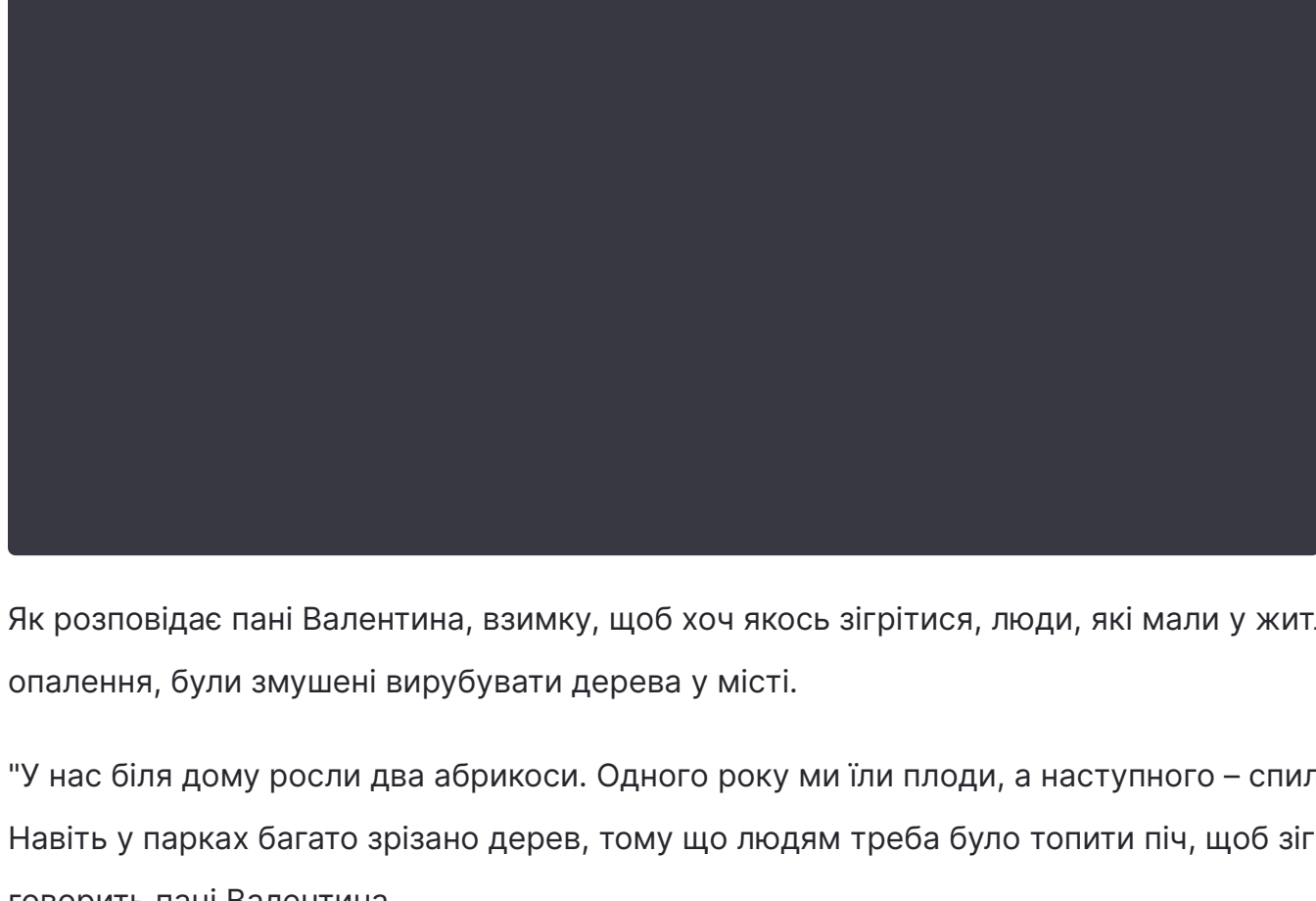
09:30, 26.08.2026 12 хв. 673

Окуповані Олешки з лівого берега Дніпра на Херсонщині – місто, яке перебуває на лнії фронту. Люди, які в ньому залишилися, опинилися на межі виживання. УНІАН дізнався, чому у місті склалась катастрофічна гуманітарна ситуація.

Голод і холод. Такими рідкі Олешки закарбувались у пам'яті пані Валентина. 82-річна жінка, якій вдалося вихити з міста кілька тижнів тому, розповідає, як складно містянам було вижити без газу, води, харчів та опалення взимку.

"Я купувала таганок і до нього невеликі газові балони. На нєсму готувала їжу. Взимку нагрівала воду, наливала у пляшки та гріла собі постіль. Було дуже холодно. Газу для опалення жителя не було. Взимку температура в хаті досягала, максимум, +2. Мені 82 роки, і в цьому холоді я прожила минулу зиму", – згадує пенсіонерка.

З перших днів повномасштабного вторгнення Олешки перебувають під російською окупацією. Коли у листопаді 2022 року російські військові, втіваючи з Херсона, підірвали Антонівський міст, сполучення з підконтрольною Україні територією для місцевих жителів обірвалось. За ці роки місто сильно постраждало від бойових дій та підтопленнє через підлив росіянами дамби Каховської ГЕС. І вже тривалий час перебуває без електро-, газо- та водопостачання.

Як розповідає пані Валентина, взимку, щоб хоч якось зігрітися, люди, які мали у житлах пічне опалення, були змушені вирубувати дерева у місті.

"У нас біля дому росли два абрикоси. Одного року ми їли плоди, а наступного – спіяли ці дерева. Навіть у парках багато зрізано дерев, тому що людям треба було топити їми, щоб зігрітись", – говорить пані Валентина.

Воду місцеві набирали з колонок, але взимку вона замерзала, тому доводилося топити сніг.

"Цьогоріч було дуже багато снігу, який я збирала і топила. З нього така вода хороша, її використовувала як технічну, а питну купувала", – розповідає пані Валентина.

Кинуті напризволяще

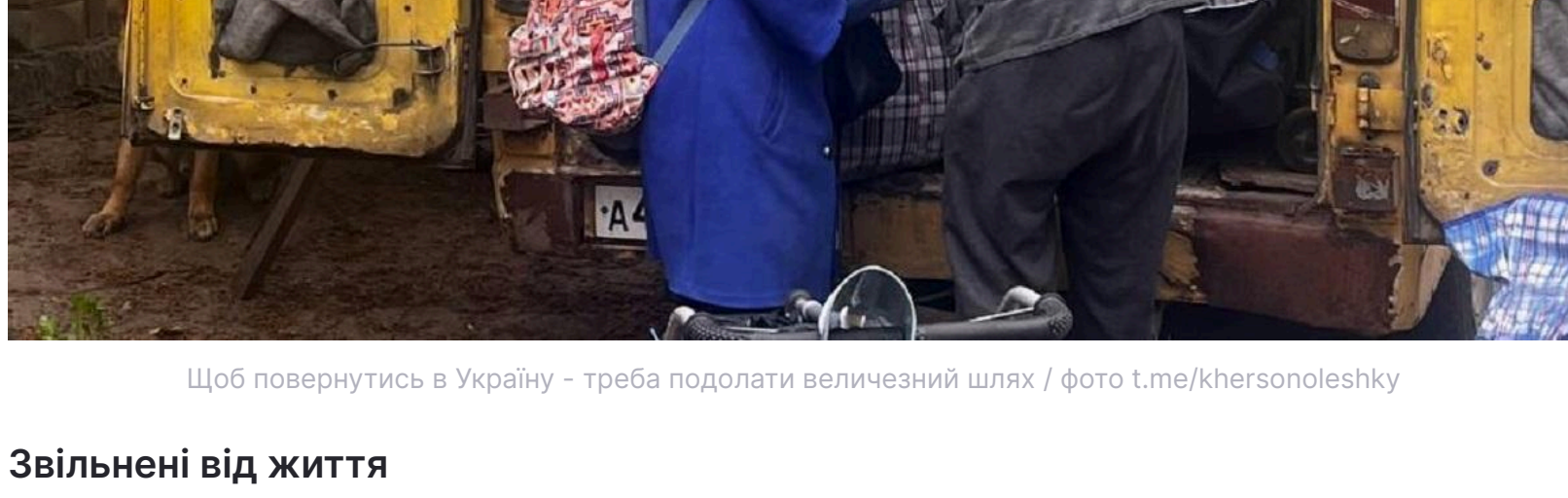
Ситуація із забезпеченням харчами в Олешках теж доволі складна. Жінка зазначає, що була вимушена взяти російський паспорт, щоб отримувати гуманітарну допомогу. Але згодом окупаційна влада перестала її видавати. Потім певний час допомогу надавали релігійні організації. А на ринку місцеві продавали овочі, які самі вирощували. Втім, на жаль, ціни зашкалювали.

"Городи поливали водою, яку качали насоси. А ті працювали від генераторів. Це – дороге, тому перша картопля коштувала 700 грн за кілограм, – ділиться жінка. - Зі Скадовська привозили ковбасу та м'ясо. Але цього року російські військові замінували дорогу повністю. Там багато автомобілів було пошкоджено. Наприклад, недавно був випадок, коли на мні підірвався водій молоковоза".

Лікувати поранення, як і взагалі будь-які хвороби, в Олешках теж майже неможливо. Лікарня ще працює – на генераторі. Однак кваліфікованої медичної допомоги місцевим мешканцям ніхто не надавав.

"Російські військові привозили туди своїх поранених. Багато лікарів вже виїжджали, – розповідає пані Валентина. – Був випадок, коли моя знайома погано себе почувала через тиски. Їй у відділенні неврології поставили крапельницю. На мос запитання, чи знає вона, що їй крапають, відповіла, що навіть не питала".

Жінка згадує, як вдалося вихити з Олешок: "У місто заїхали дві машини з товаром для магазину і на зворотному шляху забрали людей. Ці автомобілі приїжджали раз на тиждень. Сісти не було де: хтось сидів на підлозі, а хтось – на колесах. Здебільшого, серед нас були люди похилого віку, і лише один молодий хлопець, який мав закордонний паспорт. Так ми їхали до Скадовська. Звідти нас забрали комфортні автобуси та повезли до Мелітополя. Там ми переночували та поїхали через територію Росії в Білорусь, а звідти – до України".

Щоб повернутися в Україну – треба подолати безпечний шлях / фото Lmel/hersonolleshky

Звільнені від життя

Як зазначає начальниця Олешківської міської військової адміністрації Тетяна Гасаненко, Олешки майже зруйновані, там вже понад чотири роки немає ні електропостачання, ні газу. І загалом з тринадцяти населених пунктів громади п'ять повністю знищені.

"В Солонцях, Підлісному, Козачих Лагерях – 80% руйнацій. У громаді немає жодного вцілілого закладу освіти, газорозподільної станції...", – розповідає вона.

До реєстру пошкодженого майна внесено близько 5,5 тисяч повдомлень. "І це не повна картина, тому що зараз відкрито близько 70 судових справ, коли люди встановлюють право власності на майно. Без цього вони не можуть подати інформацію в реєстр про руйнування".

Якщо до повномасштабного вторгнення в Олешках проживали 24 тисячі людей, то нині, за даними МВА, залишається близько двох тисяч, з них майже 50 дітей. Але місцеві жителі, які виїхали, зазначають, що в місті перебуває близько трьох тисяч осіб.

Фактично, всі вони кинуті російськими окупантами напризволяще. І з початку 2026 року ситуація в Олешках значно погіршилась. Річ у тім, що росіяни тотально замінували все навколо – місто опинилось в ступінчій блокаді. Це ускладнило і без того проблемне постачання їжі, води та ліків.

Приміром, 2 червня в місто намагались в'їхати чотири машини, але не доїхали – підірвалися.

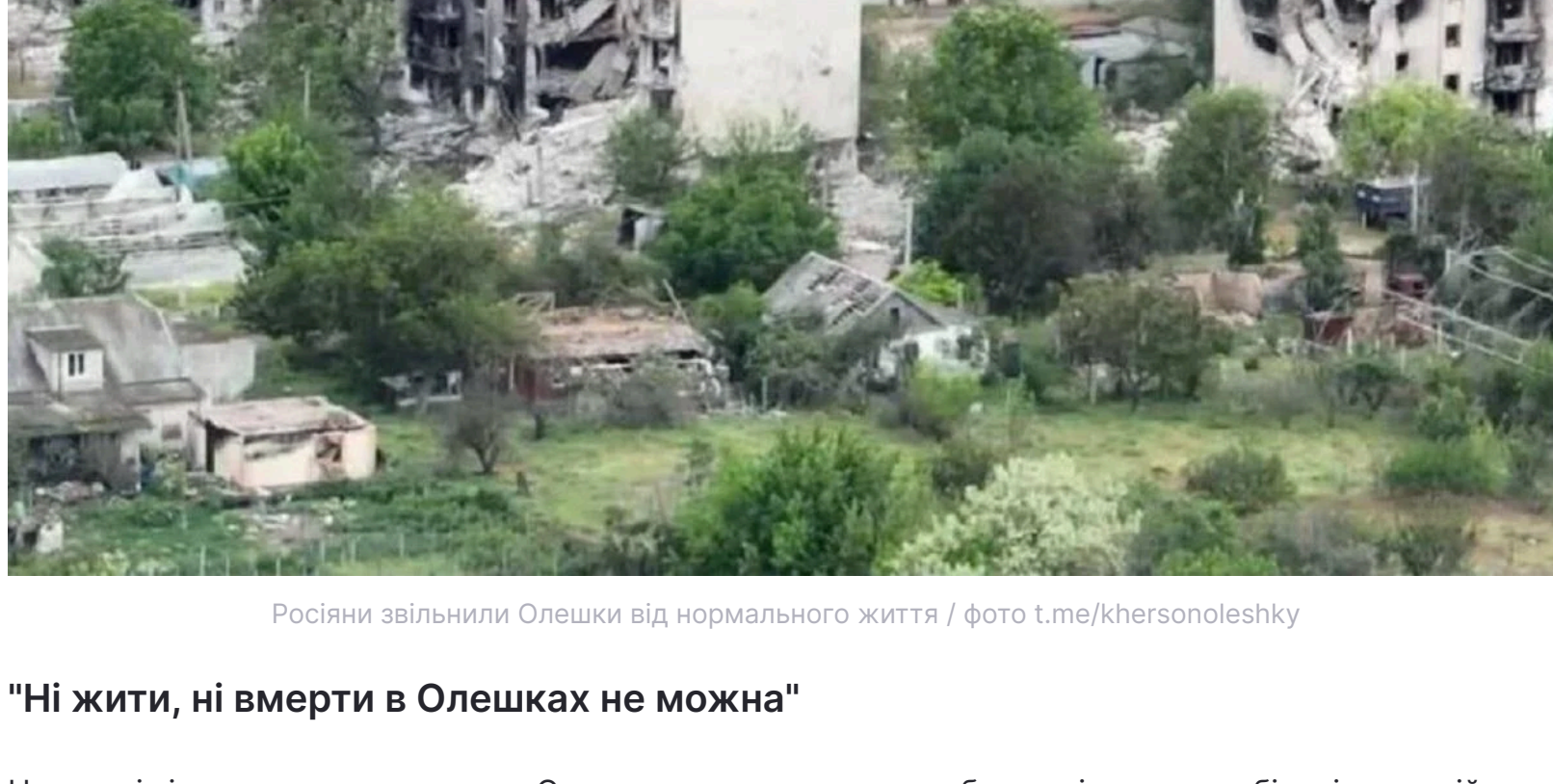
"Два чоловіки загинули, один – тяжкопоранений. Його доставили в Олешківську лікарню, він потребує кваліфікованого медичного втручання", – зазначила Гасаненко.

Вже за тиждень після цього випадку, 9 червня, на мні підірвалися чоловік та жінка.

"Чоловік одразу загинув. Ймовірно, його тіло досі перебуває там. Тяжкопоранену жінку доставили у лікарню. Вона була в реанімації. Чи жива вона на сьогодні – не знаю, – розповідає очільниця МВА. – Якщо людина наступила на міну або поранена внаслідок атаки дрона, вона може просто залишитися лежати на вулиці та стікати кров'ю, доки не з'явиться хтось зі знайомих, який зможе відвезти до лікарні. В іншому випадку, як цивільні, так і військовослужбовці РФ, залишаються помирати на вулицях, їхні тіла розтягують собаки", – описує ситуацію Тетяна Гасаненко.

Що ж до російських військових, які звільнили Олешки від нормального життя, то вони живуть в будинках місцевих мешканців та не пересуваються ніколи по місту, в страху перед українськими дронами. Якщо й виходять, то в цивільному. Іноді навіть вночі у жіночому вбранні.

"В пошуках харчів вони риються в підвалах будинків, де ніхто не живе, які були затоплені після теракту на Каховській ГЕС, та дістають звідти їжу... Окупанти вбивають людей за шматок хліба", – розповідає Тетяна Гасаненко.

Росіяни звільнили Олешки від нормального життя / фото Lmel/hersonolleshky

"Ні жити, ні вмерти в Олешках не можна"

Недовзі ті, хто ще залишається в Олешках, можуть втратити будь-які виплати, обіцяні окупаційною владою. За словами очільниці МВА, хоча в місті не працює жоден банкомат, в телеграм-каналі загарбників поширюється інформація, про необхідність перенесення видані соціальні та пенсійні виключно на банківські картки, які жителям Олешок можна оформити в селі Брилівка або в Скадовську. Однак візід з Олешок становить смертельну небезпеку.

"Якщо людина зможе виїхати із фактично заблокованого міста в Брилівку або Скадовськ та залишитися живою, це буде дійсно вдача. І тому питання: а навіщо людям повертатися? – ставить риторичне питання Гасаненко. – Насправді люди взагалі не можуть виїхати з міста".

Як приклад – у випадку загибелі людини внаслідок обстрілу, її тіло потрібно везти до Каланчак, щоб отримати свідоцтво про смерть. Окупанти це фіксують як злочин ЗСУ. Але через складну безпекову ситуацію, тіла навіть не забирають з місць загибелі...

"Зараз стали видавати довідки з лікарні тільки тоді, коли людина померла власною смертю. Тоді тіло тачкою везуть на кладовище, скидають в землю та закупають. Одним словом: ні жити, ні вмерти зараз в Олешках не можна", – каже Гасаненко.

Евакуація на пазузі

Волонтерка, координаторка з евакуації Ксенія Архіпова зазначає, що поступово вивозити мешканців Олешківської громади, кинутих росіянами напризволяще, вдалося, починаючи з середини березня. До червня вдалося врятувати близько двохсот осіб. При цьому, єдиний евакуаційний маршрут пролягав через окуповану територію півдня України, Росію та Білорусь.

Іхати доводиться три-чотири дні. Адже все залежить від тривалості процедури фільтрації на російських КПП. За словами Ксенії Архіпової, вночі люди не їдуть, з залишаються у звичайно заброньованих хостелах, готелях, харчуються в їдальнях.

На жаль, процес виїзду дуже ускладнює відсутність у людей документів.

"Дуже багато молоді, яка не має документів. Наприклад, стався 'прієліт', і люди не взяли їх, або втратили внаслідок потопу, чи російські військові порвали український паспорт. А російський паспорт без українського в окупації не роблять. У деяких немає нічого, крім свідоцтва про народження дитини. Люди просто закриті в Олешках, Раденську, Солонцях, Сагах, Підлісному, Голій Пристані", – говорить Архіпова.

Лише в Мінську, в українському посольстві, вони можуть отримати "білий" паспорт, який дозволяє заїхати в Україну.

Ще одна проблема, через яку мешканці лівобережжя Херсонщини бояться їхати – демонізація пропагандою українських ТЦК. А, коли не виїжджає чоловік, звичай, родина теж залишається...

"Я отримала заявку на евакуацію від родини з чотирьох осіб: чоловік, жінка, бабуся та неповнолітній дитина. У мене запитали: чи заберуть дорогою по Україні чоловіка ТЦК? Я кажу, що "50 на 50". І вони відмовилися виїжджати, – зауважує волонтерка.

За її словами, було б добре, щоб на в'їзді в Україну "наші хлопці з СБУ видавали якусь довідку, щоб чоловіка призовного віку з окупованих територій не мобілізували певний час, щоб людина могла прийти до тяти, адже ті психологічний стан тяжкий".

"Ці люди пройшли через російські підвали та піддавалися тортурам. Ці чоловіки злі на окупантів, потім вони самі їдуть служити. Але їм потрібен час, щоб відновитися. Також їх мають перевіряти спецслужби: ми ж не знаємо, кого вивозимо. Можливо, людина була завербована ФСБ", – зазначає вона.

За даними Ксенії Архіпової, зараз евакуація з Олешок не проводиться.

Евакуація зараз на пазузі / фото Lmel/hersonolleshky

"Після того, як 2 червня підірвалися троси водів, туди ніхто не заїжджає і звідти не виїждить. Мін на дорогах поблишало: вони лежать у шаховому порядку – ні проїхати, ні проїкати", – розповідає вона.

Отже, остання доставка харчів мешканцям та остання евакуація відбулась 26 травня...

Росії потрібні заручники

Виконавчий директор Української Гельсінкської спілки з прав людини Олександр Павліченко зазначає, що режим, який російські військові встановили в Олешках, є грубим порушенням прав людини. У звіті Моніторингової місії ООН з прав людини в Україні йдеться, що жодних поставок продовольства до окупованого міста не було вже місяць.

"Олешки – відірааний населений пункт і туди майже немає доступу... фактично, встановлено режим жорстокої окупації, який супроводжується неможливістю залишити ці території, – говорять правозахисник. – Тому це ще один з фактів, який треба класти на шальки вичина злочинів щодо цивільного населення в окупованій зоні РФ".

Однак, за його словами, щоб люди з окупованих Олешок могли виїхати, Росія має демонструвати бажання їх випустити. Для України та РФ навіть відбувалися обговорення можливого локального припинення вогню для проведення евакуації цивільних з Олешок, однак результату це не дало.

"З нашого боку всі готові і росіяни начебто не відмовляють, водночас дії в цьому напрямку не проводяться. Крім того, змінилась уповноважена РФ – призначено Яну Лантратову. Вона каже, що треба починати все з чистого аркуша", - описує ситуацію представник уповноваженого Верховної Ради України з прав людини у Херсонській та Миколаївській областях Василь Донець.

За його словами, Росія має розмінувати дороги та дозволити транспорту виїхати.

"Є дуже багато волонтерів, які намагаються доїхати, завезти медикаменти, допомогти людям виїхати, але їх туди не пускають. Тому що, з одного боку, дороги замінювані, з іншого – блоками, які не пускають в місто, – зазначив Донець. – Якби росіяни погодились на наші пропозиції і дозволили виїзд та евакуацію населення, організували режим тиші, тоді і міжнародні організації, в тому числі Червоний Хрест, могли б організувати транспорт. Волонтери теж могли б туди заїхати і вивезти людей".

На його думку, російські військові просто прикриваються цивільними, тому не дають їм можливості виїжджати.

"Ймовірно, є військові та політичні причини цього не робити. Можливо, вони не хочуть, щоб люди виїжджали та розповідали про ті жахіття, які відбуваються. Ми можемо здогадуватися, що, коли ця територія буде замінена, скоріше за все, ми побачимо другу Бучу, – додає Донець. – Але основна причина: якщо там не буде мирного населення, російським військовим складніше буде ховатись".

Війна в Україні

🔍 УНІАН в Google News

НОВИНИ ПАРТНЕРІВ